

N:o 31.

Af herr **A. Hedin** från Stockholm, *om indragning af inspektörsbefattningen hos lotsstyrelsen.*

I statsverkspropositionen till 1877 års Riksdag föreslog Kongl. Maj:t, att de år 1876 i enlighet med Riksdagens beslut fastställda grunder för pensioneringen af flottans befäl och underbefäl med vederlikar måtte jemväl få tillämpas vid pensioneringen af den personal vid nedannämnda verk och inrättningar, corpser och stater, för hvilka dessa grunder icke redan vore gällande, nemligen marinförvaltningen, *lotsstyrelsen*, mariningeniörsstaten, flottans civilstat, *befäl och underbefäl vid lotsverket*, amiralitetskrigsmanskassan, samt varfspolisen, *enhvar på grund af den lön han uppbär*, med iakttagande af vissa i propositionen angifna närmare bestämmelser.

Med erinran om huruledes Riksdagen omsider kommit i tillfälle att pröfva utgiftsstater för post-, tull- och telegrafverken, samt att några egendomliga förhållanden, i följd hvaraf det för Riksdagen skulle vara mindre lämpligt att äfven i fråga om lotsverket skrida till utöfning af sin ifrågasvarande grundlagsenliga rätt, näppeligen torde förefinnas, äfvensom att, derest Riksdagen godkände Kongl. Maj:ts ofvannämnda förslag, i hvad det anginge *lotsstyrelsen* samt *befäl och underbefäl vid lotsverket*, Riksdagen komme att gifva sitt bifall till *pensioneringsgrunder stående i samband med aflöningsstater*, dem Riksdagen ej pröfvat och fastställt, föreslog jag (motion n:o 82) att Riksdagen måtte besluta att, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag rörande pensionering af personalen vid lotsstyrelsen samt lotsverkets befäl och underbefäl ej för närvarande kunde bifallas, anhålla att Kongl. Maj:t ville till Riksdagens pröfning och godkännande framlägga förslag till normalstat för lotsverket.

Riksdagen, som i enlighet med detta förslag ogillade Kongl. Maj:ts proposition beträffande lotsstyrelsen samt befäl och underbefäl vid lotsverket, anförde i skrifvelse den 18 maj 1877, att det ej syntes Riksdagen lämpligt att ingå i pröfning af förslag till pensionering, grundande sig på lönestater, hvilka ej varit föremål för Riksdagens pröfning, och att någon särskild anledning icke syntes förefinnas, hvarför lönestater för lotsstyrelsen och lotsbefälet icke skulle underkastas Riksdagens pröfning och godkännande.

Det vidare förloppet af denna fråga, som under de sedan 1877 förflutna tjugo åren ej blifvit bragt till önskvärdt resultat, inhemtas af det statsverkspropositionen till 1888 års Riksdag bilagda statsrådsprotokollet öfver sjöförvarsärenden af 12 januari 1888 samt Riksdagens skrifvelse n:o 61 samma år angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel.

Då lotsstyrelsen förlidet år förnyat en redan tio år förut till Kongl. Maj:t afgifven framställning om indragning af en obehöflig tjenstebefattning hos styrelsen, nemligen inspektörens, för hvilken staten upptager: lön 4,000 kronor, som efter 5 år kan höjas med 500 kronor, och tjenstgöringspengar 2,000 kronor, men Kongl. Maj:t ej bifallit detta förslag, synes det mig som skulle Riksdagen ega anledning att ega denna fråga någon uppmärksamhet, då det ju är mindre vanligt, att embetsverk sjelfva taga initiativet till indragning af öfverflödiga tjänster, och då någon öfverilning från styrelsens sida ej torde i detta fall kunna förmodas. Styrelsens framställning är af följande lydelse:

Afskrift.

*1896 den 7 maj.*

Till Konungen, underdånigst, angående indragning af inspektörsbefattningen hos lotstyrelsen.

Redan i underdånig skrifvelse den 20 maj 1886, angående pensionsreglering för personalen vid lotsstyrelsen och lotsverket m. m., framställde lotsstyrelsen ett förslag beträffande indragning af inspektörsbefattningen hos styrelsen, hvilket förslag motiverades på följande sätt:

»På lotsstyrelsens stat uppfördes 1881 i sammanhang med lotsbefälets ombildning en inspektör till ersättande af de då indragne distriktcheferne. Då emellertid de sistnämndes göromål samtidigt uppdrogos åt lotskaptenerne, hvar inom sin fördelning, reducerades inspektörens åligganden högst betydligt, så att desamma inskränka sig till att, då lotsstyrelsen det medgifver

eller förordnar, verkställa inspektionsresor samt att, då lotsdirektören är hindrad att i styrelsen sitt embete utöfva och derest Eders Kongl. Maj:t ej annorlunda förordnar, i hans ställe i styrelsen inträda. Då emellertid numera, sedan lotsverket eger 8 ångfartyg, inspektionsresor kunna företagas på betydligt kortare tid än förr, samt lotskaptenerna blifvit satta i stånd att vida mera effektivt än tillförne var möjligt utöfva kontroll öfver sina underlydande, hvartill kommer att ett stort antal fyrplatser årligen besökes af fyringeniör, har den öfverinspektion, som derjemte erfordras, syns kunna ordnas vid lotsverket, i likhet med hvad som eger rum inom andra förvaltningsgrenar, med en inom orterna spridd personal och hvarest dylik inspektion hufvudsakligen utföres af verkets chef. Hvad åter angår styrelsens sammansättning under lotsdirektörens frånvaro, synes äfven härutinnan kunna iakttagas enahanda former, som inom andra centrala embetsverk redan länge tillämpats, vare sig att den äldste byråchefen inträder i lotsdirektörens ställe och en annan föredragande under tiden förordnas, eller ock att begge byråcheferne gemensamt fullgöra styrelsens åligganden, alltid med de inskränkningar i befogenheten, som i ty fall funnits böra ega rum». Härefter hemställde lotsstyrelsen, huruvida icke med inspektörsbefattningens indragning den ena af styrelsens byråer borde blifva en teknisk byrå.

Det framställda organisationsförslaget vann icke nådigt godkännande, hvadan också inspektörsbefattningen sedermera blifvit oförändrad.

Det är emellertid för lotsstyrelsen tydligt, att de med inspektörsbefattningen förenade åligganden icke äro af vare sig den art eller mängd, att de kunna göra ett särskildt embete för deras utförande behöfligt, ty om, såsom styrelsen i ofvanberörda underdåniga framställning torde ådagalagt, sjelfva inspektionsgöromålen och suppleantskapet i styrelsen för chefen kunna upphöra, utan att någon annan tjenstebefattning derigenom åläggas den minsta tillökning i göromål, återstår i öfrigt endast ett af inspektörens nuvarande uppdrag, som torde böra åt någon annan anförtros, nemligen att i styrelsen representera den nautiska insigten då något mål, som kräfver dylik, förekommer, vare sig när generallotsdirektören anser behöfligt att till öfverläggning i styrelsen tillkalla en person för detta ändamål, eller ock när generallotsdirektören är frånvarande. Detta uppdrag bör dock på ett fullt tillfredsställande sätt kunna utföras af lotskaptenen i Stockholm — såsom närmast till hands — och icke kräfva större ersättning än ett mindre arvode, förslagsvis  $\frac{1}{10}$  af nuvarande inspektörsaflöningen.

Ett tillfälle till genomförande af denna enligt lotstyrelsens mening fullt ändamålsenliga reform har nu erbjudit sig, i det nuvarande inspektören m. m. A. V. E. Dalman förklarar sig villig att från embetet afgå, derest honom för hans återstående lifstid tillförsäkrades ett årligt belopp af 5,000

kronor, på det sätt, att utöfver den pension, hvartill han nu vore berättigad, fyllnaden intill förutnämnde belopp honom tillades af lotsverkets medel.

Att detta anbud skulle ställa sig ekonomiskt fördelaktigt för lotsverket, torde framgå af följande. Enligt författningarne är inspektören Dalman berättigad att fortfarande i tjänst qvarstå omkring  $6\frac{1}{2}$  år, för hvilken tid inspektörsaflöningen, ålderstillägg från och med 1898 inbegripet, uppgår till 41,500 kronor.

Derest Dalman nu afskedades med den honom tillkommande pension från flottans pensionskassa af 2,025 kronor årligen, skulle under nämnda  $6\frac{1}{2}$  år till honom utgå från lotsverkets medel ej mindre den fyllnadspension, hvartill han vore berättigad, än äfven den fyllnad intill 5,000 kronor, hvarom han gjort ansökning, sålunda årligen 2,975 kronor eller för hela tiden 19,337 kronor 50 öre. Om härtill lägges ett årligt arfvode af 600 kronor till lotskaptenen i Stockholm för skyldighet att vid vissa tillfällen såsom adjungerad ledamot inträda i styrelsen, eller för  $6\frac{1}{2}$  år 3,900 kronor, blefve hela den utgift lotsverket komme att under nämnda tidrymd vidkännas till följd af inspektörsbefattningens indragning 23,237 kronor 50 öre. Den ekonomiska vinsten för lotsverket på befattningens indragning under angifna villkor blefve sålunda 18,262 kronor 50 öre.

Med öfverlemnande af inspektören Dalmans underdåniga afskedsansökning och direktionens öfver flottans pensionskassa deröfver afgifna yttrande jemte tillhörande handlingar får lotsstyrelsen alltså underdånigst föreslå, det Eders Kongl. Maj:t täcktes, med beviljande af det sökta afskedet, tilldela Dalman för hans återstående lifstid ej mindre pension ur flottans pensionskassa med 2,025 kronor samt fyllnadspension från lotsverket med 548 kronor än ock på lotsverkets indragningsstat ett belopp af 2,427 kronor, allt årligen, äfvensom att Eders Kongl. Maj:t behagade i sammanhang dermed dels gilla och godkänna härhos bilagda underdåniga förslag till ändringar i vissa §§ af nådiga instruktionen för lotsstyrelsen den 30 november 1888, dels ock tillåta att ett årligt belopp af 600 kronor finge af lotsverkets medel utbetalas till lotskaptenen i Stockholm för fullgörande af de i samma förslag honom ålagda särskilda uppdrag.

Underdånigst

*R u t h.*

*Granlund.*

*Feychting.*

---

Sjöberg.

Underdånigt förslag till ändringar i nedannämnde §§ af nådiga instruktionen för lotstyrelsen den 30 november 1888.

§ 2.

Vid lotstyrelsen är anställd en öfverfyringeniör, hvilken är chef för styrelsens fyringeniörkontor — — — — —

å fyringeniörkontoret: den personal, som staten anvisar.

Lotskaptenen i Stockholm skall tillika, i de fall, hvarom nedan sägs, tjenstgöra i styrelsen.

§ 3.

1. Generallotsdirektören utnämnes af Kongl. Maj:t likasom, uppå hans underdåniga anmälan, byråchefer och öfverfyringeniör.

§ 9.

3. Jemväl i andra frågor — — — — — byråcheferne.

Generallotsdirektören må ock, då han så för godt finner, till öfverläggning inkalla vare sig öfverfyringeniören eller lotskaptenen i Stockholm eller begge.

§ 12.

1. Begagnar generallotsdirektören semester, är han stadd på inspektionsresa eller af annan orsak hindrad att i lotsstyrelsen embetet utöfva, skall, derest ej annorlunda af Kongl. Maj:t förordnas, lotskaptenen i Stockholm inkallas såsom ledamot i styrelsen, hvilkens beslut då utfärdas i öfverensstämmelse med flertalets mening; dock må, under den tid styrelsen är sålunda sammansatt, denna icke tillsätta lediga tjänster — — — — uppskof.

§ 13.

1. Utgående embetsskrifvelser — — — — — deltagit.

Är generallotsdirektören, enligt hvad i § 12 mom. 1 sagdt är, frånvarande, undertecknas utgående embetsskrifvelser af dem, som i beslutet deltagit, och tecknas ofvanför underskriften: »Under generallotsdirektörens frånvaro».

2. Har vid behandling — — — — — i ämnet.

3. Anvisningar på riksbanken, anordningar och uppbördsbevis undertecknas af generallotsdirektören och chefen för kameralbyrån eller, i den förres frånvaro, af begge byråcheferne.

Anvisningar — — — — — namnteckning.

§ 19.

Utgår.

§ 30.

Ordet »inspektören» utgår.

§ 31.

Ordet »inspektörens» utgår.

§ 33.

Har generallotsdirektör, byråchef eller till öfverläggning i styrelsen tillkallad öfverfyringenier eller lotskapten deltagit i något af styrelsen fattadt vrångt eller lagstridigt beslut, af vårdslöshet eller oförstånd åsidosatt de honom åliggande skyldigheter, utan tillstånd eller laga förfall afhållit sig från tjenstgöring eller eljest blifvit med fel eller försummelse i embetet beträdd; varde därför tilltalad inför Kongl. Maj:ts och rikets svea hofrätt. (telegrafstyrelsens instruktion § 20; medicinalstyrelsens instruktion § 44; fångvårdsstyrelsens instruktion § 42).

2. Gör ordinarie tjänsteman — — — — — dömdt blifvit.

Lika lydande med det hos kongl. lotsstyrelsen förvarade konsept betygar

Ex officio  
C. H. Spak.

Styrelsens utredning af ämnet synes mig innebära tillräckligt skäl för det förslag, som jag härmed har äran att framställa,

att Riksdagen, vid anmälan af sitt beslut med anledning af Kongl. Maj:ts proposition rörande lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna, anhåller, att inspektörsbefattningen hos lotsstyrelsen måtte indragas.

Jag tillåter mig att erinra derom att, utom de framställningar, Riksdagen tid efter annan till Kongl. Maj:t aflåtit om allmänna administrativa reformer, ledande till förenkling af förvaltningen, till besparing

genom indragning af embetsverk (kommersekollegium) eller sammanslagning af embetsverk (post- och telegrafverken), samt till afhjelpande af den, såsom 1868 års Riksdag yttrade, särskildt i krigsstyrelsens organisation »i ögonen fallande bristen på enhet och sammanhang i förvaltningen» — att, säger jag, utom dessa tyvärr resultatlösa framställningar, Riksdagen mer än en gång ansett sig böra påpeka, att inom något särskildt verk en tjänst blifvit öfverflödig och följaktligen borde indragas.

Det första exemplet, under den nya representationen, å sådana smärre försök till »förenkling och besparing» i förvaltningen förekom vid 1868 års riksdag (öfveringeniörstjensten vid generallandtmäterikontoret).

Det är således ingenting nytt som föreslås, då jag hemställer, att Riksdagen ville medverka till indragning af en tjänst, som det centrala verk, dit den hörer, redan för ett årtionde sedan funnit vara helt och hållet onödig.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 25 januari 1897.

*A. Hedin.*

---